

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al Asociațiunii institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: În țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

□□□□□□□□

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Ioan I. Lăpedatu

— Cu prilejul aniversării și sărbătoririi dela Brașov —

S'au scurs peste trei și jumătate decenii, de când privirile conducătorilor finanelor noastre instituțiuni bancare de pe vremuri și atențiunea acelor, cari activau pe atunci în ogorul abia desfelenit al vieții noastre economice-financiare din Ardeal, au fost ațintite, pentru prima dată, asupra unui tânăr, care în manifestațiunile sale publice: în conferențe și discursuri, și în cele publicistice: în ziare și reviste, a început să bătătorească căi noi, mai puțin umblate până atunci la noi Românii ardeleni; să activeze cu vioiciune, teoretic și practic, pe teren economic-financiar.

Tânărul acesta robust ca fizic și cu manieri distinse a fost **Ioan I. Lăpedatu**, sexagenarul sărbătorit acum. Purtător al unui nume bine cunoscut la generația de atunci și mai veche, I. I. Lăpedatu a primit moștenire dela tatăl său, prea de vreme decedatul

profesor, poet și scriitor brașovean, Dr. Ioan Al. Lăpedatu (mort la 1878) o inteligență scăpărătoare, profunzime de cugetare, de pătrundere totdeauna la miezul lucrurilor și o putere de muncă extraordinară, calități pe care le-a pus încă din tinerețe și toată viața sa în serviciul neamului și patriei sale. Aceste calități și însușiri formând totodată fușteii scării sale de înălțare în viața noastră națională și publică.

Chemat la 1904, după terminarea studiilor sale universitare, la Sibiu, pe atunci centrul vieții noastre politice, culturale, bisericesti și economice-financiare, și anume la postul de secretar ll. al „Astrei

I. I. Lăpedatu a fost îmbrățișat cu multă căldură de întreaga societatea sibiană, nu numai ca un om de ispravă deja bine reputat, ci și ca predestin om de viitor și rol în viața economică de apoi a neamului nostru.

Așteptările legate de persoana tânărului secretar al „Astrei” și profețiile, ce-i însoțeau activitatea s'au împlinit în tocmă.

În cadrele „ASTREI”, unde a activat alături și sub conducerea binemeritifului prim-secretar de atunci, Dr. Cornel Diaconovich, inițiatorul, animatorul și realizatorul atâtor înfăptuiri de valoare durabilă, neperitoare chiar, la bătrâna noastră societate culturală (Muzeul Etnografic, Prima Enciclopedie Română, Casa de Report etc.) I. I. Lăpedatu a avut prilejul norocos de a face școala practică a unui birocratism sănătos, rațional, pedant, însă lipsit de rigiditate, care birocratism pare a-l fi păstrat și practicat cu folos toată viața sa ulterioară, chiar și în situațiile cele mai înalte la care i-a fost dat să se ridice.

Tot Sibiu și timpul petrecut în acest oraș, i-au oferit lui I. I. Lăpedatu puțința și ocazia fericită, și pentru neamul nostru — precum s'a dovedit ulterior — să între pentru prima oară în legături mai intime, să ia contact aproape zilnic, cu cercurile

conducătoare, cu practicienii vieții noastre financiare-economice de atunci, concentrate în institutele noastre de bani și grupate în jurul băncii „Albina” din Sibiu.

Perspective noi și mai largi s'au deschis aici economistului în formațiune și acces, I. I. Lăpedatu, pentru cunoașterea mai temeinică și completă a structurii noastre economice financiare de pe acele vremuri, și ea în formațiune și consolidare. Spiritul său ager și-a dat imediat seama de lacunele acestei importante organizațiuni naționale a noastre și de necesitățile ei imediate sau mai depărtate, cari să-i asigure existența și progresul din viitor, date fiind împrejurările mașteră între cari trăia poporul românesc sub regimul unguresc, ostil pe toate terrenele nizuințelor sale de înaintare.

Se așterne aici, cu tot elanul și viigoarea tinereții sale, pe muncă serioasă de orientare, studiază și caută să aprofundeze împrejurări, oameni și fapte din trecutul și prezentul vieții noastre economice-financiare. Reia mai intensiv activitatea sa publicistică în organul băncilor noastre „Revista Economică”, la care începuse să colaboreze încă din anul 1900, al doilea an de existență al acestei publicațiuni și pe care mai târziu, în 1906 o și conduce un an și cinci luni în calitate de director.

I. I. Lăpedatu acum 3½ decenii, când a început să activeze pe teren economic-financiar și să colaboreze la aceasta revistă.

În același timp îl preocupă intensiv organizația ocazională a băncilor românești ardelenene, ce luase ființă încă în lunie 1898, la inițiativa fericitului Dr. C. Diaconovich, având ca președinte pe Directorul Partenie Cosma dela banca „Albina”, organizație, ce funcționa sub denumirea Delegațiunea Băncilor Române precursoroarea asociațiunii „Solidaritatea” de azi.

În baza activității și afirmării sale viguroase și în cadrele Delegațiunii Băncilor Române, precum și în general pe teren

economic-financiar I. I. Lăpedatu este chemat deja la 1905 la banca „Ardeleana” din Orăștie, întâi la postul de secretar și după scurt timp la cel de Director, posturi ce ocupă după studii practice de bancă făcute la bănci de frunte din Viena și Budapesta. La „Ardeleana” timp de 6 ani I. I. Lăpedatu asemenea desvoltă o largă și rodnică activitate de organizare internă și de modernizare a băncii, care poartă și azi pecetea activității sale.

Dar și dela Orăștie continuă să activeze I. I. Lăpedatu în interesul și pentru desăvârșirea organizației băncilor ardelenene. După trecerea lui Dr. Diaconovich la București, ca director general la „Casele Privelegiate de Imprumut pe Amanet” (Muntele de Pietate), I. I. Lăpedatu ia

asupra-și sarcina de secretar al Delegației Băncilor Române. În această calitate compune Statutele asociațiunii noastre „Solidaritatea”, care a putut lua ființă în forma sa de azi deja la 16 lunie 1907, prezident rămânând Partenie Cosma și secretar I. I. Lăpedatu. Cu neînsemnate modificări statutele originale, opera lui Lăpedatu sunt și azi în vigoare la „Solidaritatea”, pe care I. I. Lăpedatu o conduce în 1927—1928 ca președinte.

Aceste Statute au impus pentru membrii „Solidarității” controlul obligator extern cel puțin tot la doi ani, prin revizorii experți ai Asociațiunii numiți dintre cei mai experimentați specialiști dela băncile noastre. Organizarea instituțiunii revizorilor experți i-a fost una din principalele preocupățiuni. În scopul acesta a redactat „Regulamentul pentru Revizorii experți” și „Chestionarul” la care aceștia aveau să răspundă după verificările de registre, acte etc. În baza rapoartelor primite dela revizorii experți se pregătea raportul general pentru conferențele anuale.

Pentru chestiunile mai delicate și discrete se pregătea un raport confidențial, care era discutat în cercul intim al Consiliului de Administrație al „Solidarității” și al revizorilor experți.

Indrumările rezultate din aceste conferențe au înlesnit mult progresul și dezvoltarea organizării tehnice și administrative al băncilor noastre.

De remarcat este că organizația băncilor noastre în Delegația Băncilor Române și mai târziu în „Solidaritatea” a fost *prima* înjghebare de acest fel și băncile noastre prin „Solidaritatea” au fost *cele dintâiu* în fosta Ungaria, cari au introdus în sinul lor controlul obligator periodic autonom. După modestele bănci românești a urmat organizarea în această direcție și a băncilor săsești și maghiare.

Era firesc ca I. I. Lăpedatu, în interesul unei mai bune orientări și informări și prin aceasta a puținței unei mai eficace promovări și apărări a intereselor băncilor noastre, să caute legături și cu alte organizații similare înființate posterior „Solidarității” în Budapesta.

Astfel la 1909 I. I. Lăpedatu ia parte la adunarea generală de constituire a „Asociațiunii Regnicolare a institutelor de bani Ungaria”, între membrii căreia,

din motive de oportunitate s'au înscris și câteva bănci ale noastre. Alegerea președintelui „Solidarității” Partenie Cosma și a secretarului I. I. Lăpedatu între membrii Consiliului de Administrație a societății din Budapesta, precum și colaborarea „Solidarității” cu aceasta din urmă, s'au dovedit ulterior de bun folos pentru băncile noastre în fața intenției și a tendinței originale a Budapestei de a anihila activitatea „Solidarității” prin absorbirea ei.

*

Se scurseseră aproape patru decenii dela primele începuturi de organizare a vieții noastre economice-financiare inaugurată norocos prin fondarea băncii „Albina” din Sibiu, la 1872. Un roiu întreg de alte bănci românești au luat ființă împrejurul și cu ajutorul „Albinei” în întreg cuprinsul Ardealului, acționând toate împreună la emanciparea noastră economică de sub tutela străină.

Organizația noastră economică-financiară, în dezvoltare și consolidare îmbucurătoare, prezenta însă o lacună. Continuam să fim încă tributarii străinilor pe terenul asigurărilor de tot felul. Ne lipsea — și lipsa era simțitoare — o societate de asigurare a noastră proprie, fondată și condusă de noi înșine, pentru trebuințele și în folosul poporului nostru.

Golul acesta de capitală importanță pentru noi Români a observat-o și înțeles-o și I. I. Lăpedatu de vreme. înființarea unui institut de asigurare fusese luată de altfel în programa conferenței Directorilor noștri de bancă, respective a Delegațiunii Băncilor Române încă la anul 1901. La anul 1908 stăruie pentru realizarea ei în două articole publicate în „Revista Economică” DE Emanuil Comșa, atunci director la banca „Crișana”, Brad, azi Inspector general al „Băncii Românești”. Era însă așteptat realizatorul ideii. I. I. Lăpedatu reluând firul întrerupt al acestei chestiuni o pune în discuțiunea locurilor în cădere și cu toate multiplele și grelele sale ocupațiuni o studiază temeinic din toate punctele de vedere și pornește la realizarea ei.

Rețeaua băncilor noastre existente forma un bun razim pentru înființarea noii societăți și o solidă bază pentru viitoarea ei dezvoltare.

I. I. Lăpedatu desvoaltă o uriașă acțiune de lămurire a opiniei publice românești, de propagandă intensă cu graiul viu și prin presă în interesul întemeierii primei societăți de asigurare românești din Ardeal. Intocmai ca și Disarion Roman, pe vremuri, cu ocazia fondării „Albinei”, face adevărat apostolat; necruțând nici osteneală, nici timp, cutreeră dealungul și de-a-latul Ardealul. Cercetează la domiciliul lor toate căpeteniile noastre bisericesti și pe toți ceilalți fruntași ai vieții noastre publice, băncile și diferitele noastre instituțiuni, reușind a câștiga și a-i anima pe toți pentru înfăptuirea acestei idei.

La 14 Mai 1911 noua societate de asigurare a putut lua deja ființă, cu capital social de Cor. 1,200.000.—, sub firma „Banca Generală de Asigurare” cu sediul în Sibiu. Azi funcționează cu capital social de Lei 10,000.000.—, sub firma, modificată la 1921, în „Prima Ardeleană, Societate Anonimă de Asigurări Generale” cu sediul în Cluj, având președinte și Administrator-delegat pe realizatorul ei.

Această societate, azi recunoscută în țara înfregă, ca și în străinătate ca una de primul rang, este rodul ostenețelor, opera lui I. I. Lăpedatu, înfăptuită cu sprijinul înțelegător al intelectualilor noștri de pe vremuri, al băncilor și al diferitelor noastre Corporații bisericesti și profane. Ea este titlu de mândrie pentru creatorul ei și pentru noi toți.

Trecut la 1911 la Sibiu, ca Director general al noiei societăți de asigurare I. I. Lăpedatu a ajuns din nou în mediul mai prielnic preocupărilor sale. Iși continuă aici activitatea în cadrele „Solidarității” și a „Revistei Economice”, neînțetând a se interesa și ocupa în acelaș timp de tot, ce privește viața noastră publică, în cadrele căreia câștigă tot mai mult teren de afirmare și-și sporește prestigiul.

La 1915 este ales — distincție rară pe acea vreme, considerând și vârsta sa relativ tânără și însemnatul număr de postulanți, — membru în Consiliul de Administrație al băncii „Albina”, Sibiu, ca o recunoaștere a aptitudinilor și a activității sale bogate pe teren economic-financiar.

În cadrele organului de conducere al primului și celui mai vechi institut fi-

nanciar al nostru devine imediat un factor de seamă și un consilier valoros a căruia opinie competentă trăgea greu în cum-păna hotărârilor de luat cu multă prudență, în împrejurările excepționale de dificile sub cari activau în timpul rășboiului mondial băncile noastre, puse de guvernul unguresc aproape toate sub controlul autorităților de Stat, a Poliției de graniță.

Cu acest prilej s'au dovedit de bun folos pentru „Albina” și pentru celelalte bănci ale noastre, excelentele legături personale, ce și le-a creat I. I. Lăpedatu de mai înainte în cercurile sus puse din Budapesta.

După trecerea furtunei rășboiului mondial și a înfăptuirii pe veci a Unirii Ardealului cu Vechiul Regat, câmpul de activitate și terenul de afirmare a lui I. I. Lăpedatu s'a lărgit mult.

A fost chemat în anul 1918 ca cel mai indicat om al Ardealului, ca financiar reputat, în guvernul provizor al Ardealului, în Consiliul Dirigent ca secretar general la Resortul Finanțelor, post pe cât de important, pe atât de greu, când totul trebuia făcut ori refăcut din temelii, din nimic, pe ruinele lăsate de marele rășboiu de întregire.

A desvoltat aici o muncă uriașă cu organizarea finanțelor publice, a schimbului coroanelor și lansarea Imprumutului Ardealului etc. A activat în această calitate, cu desăvârșit succes, până la desființarea Consiliului Dirigent.

Chemat la 1921 ca profesor la Academia Comercială din Cluj s'a distins și continuă a ilustra aici și azi catedra de științe financiare, mult apreciat și iubit de colegii, ca și de elevii săi, deopotrivă.

La 1926 este ales Director la Banca Națională a României, post pe care însă nu-l ocupă, ci intră în acelaș an în guvernul Avereseu, ca Ministru al Finanțelor. Deține acest important portofoliu timp de un an, lăsând urme adânci și durabile a activității și capacității sale pe terenul spinos al finanțelor publice. Demisionează din guvern din motive de demnitate pur personală, demisie care i-a ridicat și mai mult înaltul prestigiu de care s'a bucurat și până atunci, prestigiu câștigat și binemeritat printr'o grea și destoinică muncă.

Din primăvara anului 1928 l. l. Lăpedatu, acceptând chemarea înaltă a Băncii Naționale a României funcționează ca Director al acestei înalte instituții și în ultimii ani ca Administrator-Delegat. Face în această calitate băncii noastre de emisiune servicii neprețuite și mult apreciate de cei în drept, ca om de muncă și femeinic cunoscător a întregii structuri economic-financiare a țării, a oamenilor și instituțiilor diferite, precum și a nevoilor lor multiple.

l. l. Lăpedatu a făcut parte, înainte de Unire din mai toate corporațiunile bisericesti, școlare și culturale din Ardeal (deputat în sinodul Arhidiecezan, în Congresul Național Bisericesc, asesor consistorial și membru în Administrația Fundațiunii Gojdu, membru al secțiunilor științifice ale „Astrei”), iar după Unire din toate Corpurile legiuitoare ale României întregite ca deputat sau ca senator, până la trecerea sa ca director la Banca Națională. În Cameră și în Senat a abordat numeroase probleme vitale pentru țară, de ordin economic și financiar și a rostit în aceste înalte corporațiuni o serie de luminoase discursuri, cari au strălucit și impus prin femeinicia argumentației și obiectivitatea formei, ca și a fondului.

Iată o listă a celor mai importante discursuri rostite, listă care însă nu are pretenția de a fi completă:

Chestiunea stampilării Coroanelor (Cameră, 24 Februarie 1920).

Creditul Industrial (Cameră, 19 Februarie 1923).

Lichidarea creanțelor Austro-Ungare (Cameră, 5 Iunie 1923).

„La chestiunea finanțelor țării (mare discurs ținut la desbaterea generală a proiectului de buget pe anul 1924 în zilele de 21 și 22 Decembrie 1923).

Legea Pădurilor (Cameră, 28 Mai 1924).

Legea Minelor (Cameră, 23 Iunie 1924).

„Banca Națională a României“ Cameră, cu prilejul desbaterii convenției referitoare la reforma monetară și prolongirea privilegiului Băncii Naționale a României, 5 Iunie 1925).

Noua organizare a Ministerului de Finanțe (Senat, 14 Februarie 1928).

Numeroase, importante și delicate misiuni și delegații în materie economic-financiară, în țară și în străinătate i-au

fost încredințate lui l. l. Lăpedatu încă din primii ani ai României Mari. Toate Guvernele, fără deosebire de colorit politic, au apelat la bunele sale servicii, capacitatea și competența sa incontestabilă fiind unanim recunoscută și apreciată.

Iată cele mai importante din aceste misiuni și delegații:

Delegat al României la Conferința internațională dela Bruxelles 1920.

Președinte al Comisiunii Române de Lichidare la Budapesta 1921.

Delegat al României la Conferința Economică dela Roma, ținută în Mai 1921 și ales împreună cu Ministrul Antonescu membru al Secțiunii Economice-Financiare.

Delegat al României la Comisiunea de reparațiuni din Paris împreună cu Eugeniu Neculce. 1922.

Delegat al Statului Român, ca expert tehnic, la desbaterile și tratativele între România și Ungaria, cu privire la punerea în aplicare a clauzelor economice și financiare ale Tratatelor de pace dela Trianon. 1923.

Delegat al României la Berlin în chestiunea Imprumutului de Stabilizare. 1927.

Membru în Comisiunea Specială Economică pentru Ardeal și Bucovina, pentru cereri de fondări noi și sporirii de capital. 1928.

Delegat al Băncii Naționale a României la Casa Autonomă a Monopolurilor, ca membru al Comitetului de Direcție.

Membru al Consiliului Economiei Naționale.

Numeroase institute bancare din Ardeal și din Capitală au ținut a-l avea și l-au ales în Consiliile lor de administrație, de unde s'a retras, pentru motive de incompatibilitate, cu ocazia numirii sale ca ministru și mai târziu a alegerii sale ca Director la Banca Națională.

Azi-mai deține numai câteva locuri de membru în Consiliile de administrație ale unor întreprinderi mari, cu caracter industrial; „Societatea Națională de Gaz Metan“, unde este și președinte, și altele.

A împlinit toate misiunile, delegațiile și funcțiile sale, totdeauna cu abilitate, mână norocoasă și în conformitate cu

interesele superioare ale țării și instituțiilor, binemeritând și prin aceasta pentru patrie și economia privată.

I. I. Lăpedatu are la bogatul său activ și o vastă activitate de conferențiar și de publicist începută încă din tinerețe. Fondator alături de Octavian Goga, Ion Lupaș și alții a excelentei reviste literare „Luceafărul”, ce a început să apară în Budapesta în anul 1902, I. I. Lăpedatu a fost și un zelos colaborator al acestei reviste. A publicat nenumărate articole de conținut economic-financiar în diferite ziare, dar mai ales în organul oficial al băncilor române ardeleni „Revista Economică” din Sibiu, revistă azi cu un trecut de aproape patru decenii.

Iată un tablou al publicațiilor sale: Studii, articole, disertațiuni etc., care asemenea nu are pretenția de a nu fi fără lacună:

„Românii săceleni, cauzele decadenței lor economice și mijloacele de îndreptare”, disertațiune ținută în cadrele „Astrei” la 1899 în Cernatul Săcelelor (lângă Brașov).

„Îmbunătățirea stării poporului nostru”, disertațiune ținută în cadrele „Astrei”, la 1900 în comuna Hărman (lângă Brașov).

Adam Smith, studiu despre celebrul economist și filosof, apărut în 1902 în revista „Luceafărul”, Budapesta.

„Reuniunile agricole și însemnătatea lor pentru poporul nostru. Brașov 1902 Tip. A. Mureșianu.

„Teoria asigurărilor asupra vieții” Brașov 1902. Tip. Ciurecu & Co.

„Chestiunea socialistă” Sibiu, 1903 „Telegraful Român” Nr. 52.

„Lupte zadarnice” 1903, „Luceafărul” Budapesta pag. 50, 71, 108 (despre frământările socialiste).

„Banca Austro Ungară”, studiu asupra băncilor de emisiune. Sibiu 1904 Tip. Arhidiecezană.

„Studii de contabilitate”. Sibiu 1904. Tip. Arhidiecezană, ca Nr. 1 din „Biblioteca Băncilor Române”.

„Politica de discount”. Sibiu 1905. Tip. Arhidiecezană.

„Ajută-te și Dumnezeu te va ajuta” 3 articole, Brașov 1904. „Gazeta Transilvaniei” Nr. 122, 128 și 134. (Părerii pentru organizarea vieții economice a Ardealului).

„Efectele publice” Sibiu 1905, Tip. Arhidiecezană, ca Nr. 3 și 4 din „Biblioteca Băncilor Române”.

„Studii practice de bancă”. Sibiu, 1906 Tip. Arhidiecezană, ca Nr. 5—8 din „Biblioteca Băncilor Române”.

Reformele de consolidare, o serie de 5 articole. „Revista Economică” Nr. 28, 29, 31-33 din anul 1906.

„Chestiunea Economică Română”, o serie de 6 articole. „Revista Economică” Nr. 35, 37, 39, 44 și 45 din anul 1906. A provocat o serie de „Ecouri”, apărute în „Revista Economică” în acelaș an.

„Băncile în noua reformă a dărilor” Orăștie, 1908. Tip. Nouă.

„La chestiunea Băncii Culturale” Orăștie 1908. Tip. Nouă.

„Banca Generală de Asigurare” Sibiu 1912. Tip. Arhidiecezană, ca Nr. 12 din „Biblioteca Băncilor Române”.

„Problemele viitoare ale băncilor noastre”. Sibiu 1913 Tip. Arhidiecezană.

„Monografia Institutului de Credit și de Economii Ardeleana”, din Orăștie. Sibiu, 1912. Tip. Arhidiecezană.

„Din tratatul de pace cu Ungaria” 1920. Tip. Arhidiecezană.

„Unificarea valutei”, două memorii prezentate guvernului de „Solidaritatea”. „Revista Economică” Sibiu Nr. 27 și 29 din anul 1920.

„Reforma fiscală”, memoriu prezentat guvernului de „Solidaritatea”, Sibiu „Revista Economică” Nr. 48 din anul 1922.

„Repartizarea datoriei publice anti-belice Austro-Ungare”. „Revista Economică” Nr. 51 și 52 din anul 1922.

„Datoria Publică a României”; cifra datoriei, bonuri de tezaur, datorii externe. „Revista Economică” Nr. 20 din anul 1922.

„Moștenirea Austro-Ungară”, conferință ținută în Cercul de Studii al „Băncii Naționale a României”, Cluj, la 29 Ianuarie 1922 și repetată și la Sibiu în cadrele „Astrei” la 12 Martie 1922. „Revista Economică” Nr. 5 și 45 din anul 1922.

„Frământări sociale”, cuvânt rostit la deschiderea festivă a cursurilor la „Academia Comercială”, Cluj, la 21 Octombrie 1922. „Revista Economică” Nr. 44 din anul 1922.

„Politica monetară și financiară a Cehoslovaciei”, „Revista Economică” Nr. 50 și 51 din anul 1923 și Nr. 1 și 2 din anul 1924.

„Problema Datoriei Publice și Reforma Monetară“, conferință ținută la 24 Martie 1924 la Fundațiunea Carol, București. „Revista Economică“ Nr. 25 și 26 din anul 1924.

„Chestiunea sarcinilor financiare dela Ungaria“, studiu asupra părții de sarcini financiare, ce au revenit României, în înțelesul tratatelor de pace dela Trianon din datoriile publice ale fostului regat Ungar. „Revista Economică“, Nr. 44 din anul 1920.

„Impozitul pe avere“, studiu asupra legilor din Cehoslovacia și Austria. „Revista Economică“ Nr. 45 și 46 din anul 1920.

„Statutele Solidarității“.

Regulamentul revizorilor-experti ai „Solidarității“ etc.

Pentru prodigioasa sa activitate pe terenul literaturii economice-financiare Academia Română a împărțit pe I. I. Lăpedatu, în ultima sa sesiune ordinară din a. c. cu distincția rară pentru economiști de a-l alege membru de onoare al ei.

Membru din 1923 al reprezentanței Fund. Em. Gojdu pentru ajutorarea ținării școlare și universitare din cuprinsul Mitrop. ort. a Ardealului, fostul bursier I. I. Lăpedatu a făcut acestei fundațiuni excelente servicii, cu inspectarea și controlarea repețită a administrării averii fundațiunii aflătoare în Budapesta și ca membru în comisiunea, ce avea să reprezinte interesele Fundațiunii în tratativele dintre guvernul român și ungar.

Iar când în urma acordului semnat la Paris în 1930, referitor la Fund. Gojdu, au început tratative directe între guvernul român și ungar. I. I. Lăpedatu, a fost numit de guvern președinte al delegațiunii române, care urma să trateze chestiunea cu delegațiunea guvernului ungar.

Tratativele sunt în curs și multămită activității lui I. I. Lăpedatu sunt speranțe, că se vor termina cu deplina recunoaștere a dreptului Fund. Gojdu asupra întregii averi a Fundațiunii.

Mare merit și-a câștigat I. I. Lăpedatu și în chestiunea „Fundațiunii ziariștilor români din Ungaria“, întemeiată la 1910 de Dr. Ioan Mihu, marele mecenat dela Orăștie, prin o donațiune de Cor. 25.000. Suma respectabilă, la care s'a ridicat cu timpul aceasta „Fundațiune“ se datorește

mare parte stăruințelor necurmăte și activității lui I. I. Lăpedatu, membru al Epitropiei Fundațiunii.

Tot I. I. Lăpedatu este inițiatorul Colectei „Solidarității“, în favorul Școlii Comerciale superioare Române din Brașov, în anul 1913, în vederea construirii unui nou edificiu școlar, din care colecția a rezultat aproape Cor. 100.000.

Om integru, în accepția adevărată a cuvântului, de sobrietate rară, înzestrat cu voință și putere de muncă extraordinară, cumpătat și ponderat în vorbă, ca și în toate acțiunile sale I. I. Lăpedatu este astăzi una din personalitățile proeminente și reprezentative ale vieții noastre publice. Iar în baza prodigioasei și fecunde activități de practician și scriitor economic și financiar, desfășurată în curs de peste 3 decenii este astăzi unanim considerat și recunoscut ca incontestabil cel mai mare economist, ce l'a dat vreodată Ardealul românesc și desigur ca unul din cei mai de seamă economiști ai țării întregi.

Sibiul, de acum trei și jumătate decenii, pentru sugestiile și indicațiile prețioase, ce a dat tânărului său cetățean de atunci, își poate revendica cu tot dreptul, o însemnată parte de merit pentru formarea și evoluarea distinsului economist I. I. Lăpedatu, care precum s'a văzut din cele de mai sus și-a pus toată puterea de muncă și vastele sale cunoștințe de specialitate, cu largheț, în serviciul neamului său și al țării.

Indrăznesc să afirm, fără teamă de a putea fi contrazis cu succes din nici o parte, că popasul făcut la Sibiu a fost determinant pentru cariera atât de strălucită și pentru viitorul tânărului de pe atunci I. I. Lăpedatu.

Fără acest norocos popas, formidabila energie umană acumulată în I. I. Lăpedatu s'ar fi irosit, poate, în cadrele învățământului nostru comercial, pentru care a fost pregătit special. Aceasta la, acum trei și jumătate decenii, unica noastră școală superioară de comerț din Brașov sau la vre-un institut similar din Vechiul Regat.

Steaua norocului nostru și al aceluia căruia îi sunt închinete aceste șire, drept omagiu cu prilejul aniversării și sărbătoririi sale dela Brașov, i-au îndrumat însă

altfel căile și i-a rezervat misiuni mai superioare într'un câmp de activitate mai larg — spre binele și salutea întregii noastre vieți economice-financiare și a patriei.

Ascensiunea lui I. I. Lăpedatu la cele mai înalte culmi ale vieții noastre publice și de stat poate servi tineretului nostru de azi și de mâine drept îndemn și exemplu viu de urmat. Te poți înălța în viață nu numai prin protecție, care cere adeseori umiliri, ci — dacă Cel de sus ți-a dăruit talent — și din puterea proprie prin muncă, hărnicie și cinste!

CONSTANTIN POPP,
vicepreședintele asoc. băncilor rom.
„Solidaritatea“
și directorul „Revistei Economice“.

CRONICA

Aniversarea vârstei de 60 ani și sărbătorirea fraților gemeni Alexandru și Ioan I. Lăpedatu la Brașov. La inițiativa Dlui Prof. Dr. Ioan Lupaș dela Universitatea, Cluj și al rectorului Academiei Comerciale din Cluj, dl Dr. Constantin Lacea, un grup de colegi, colaboratori și foști elevi, au decis aranjarea unei festivități comemorative în amintirea prof. Ioan Alex. Lăpedatu, mort la 1878 și a fiilor săi gemeni, Alexandru I. Lăpedatu, prof. univ. fost ministru și în prezent președintele Senatului și Ion I. Lăpedatu fost ministru de finanțe, prof. la Academia de Comerț, Cluj și administrator-delegat la Banca Națională a României.

Festivitatea comemorativă se va ține la Brașov *Sâmbătă, 21 Nov. a. c.*, în aula liceului Andrei Șaguna, sub prezidiul I. P. Sf. Mitropolit Dr. Nicolae Bălan.

„Solidaritatea“ și „Revista Economică“ transmit cu acest prilej și pe calea aceasta fraților gemeni Lăpedatu felicitările și urările lor de bine, urându-le viață lungă, și deplină. vigoare trupească și sufletească pentru a-și putea continua încă mulți ani prodigioasa activitate dezvoltată până acum pentru binele și salutea țării și neamului nostru.

Note biografice asupra lui Ion I. Lăpedatu. Născut la 2/14 Septembrie 1876 în Cernatul Săcelelor, jud. Brașov.

Școala primară a început-o în comuna natală, a continuat-o la Brașov și a terminat-o la Iași, unde a urmat și doi ani de liceu.

Reîntors la Brașov, la liceul ortodox-român — azi liceul Andrei Șaguna — a trecut mai târziu la școala reală, de pe lângă același liceu, pe care terminând-o, și-a continuat studiile la școala comercială superioară, la care, în Iunie 1898, a făcut examenul de maturitate (bacalaureat) cu distincție.

De timpuriu a arătat o înclinație deosebită pentru literatură și istorie. Preferințele sale se îndreptau în special spre Eminescu, Alecsandri și Coșbuc. Învățase sute de versuri din acești poeți și fiind cuprins însuși de pasiunea versificației, alcătuiese câteva încercări foarte reușite și pline de romantism.

În ce privește istoria, îl preocupa în deosebi soarta țaranilor din trecutul Transilvaniei. Citise „Părți alese din Istoria Transilvaniei“ de G. Barițiu, înainte chiar de a intra în școala comercială, deci la o vârstă destul de tânără.

Întrât în școala comercială, nouile discipline au reușit să-i trezească un interes viu și durabil pentru chestiunile economice și financiare. Centrul preocupărilor sale în această nouă direcție i-a rămas multă vreme istoria poporului român din Transilvania.

Primele sale manifestări de acest gen au fost două conferințe publice, ținute la ședințele festive ale societății de lectură „Ion Popasu“ dela Brașov: una 1897 „Brașovul industrial și comercial“, în care stabilea partea de activitate economică a Românilor din acest important centru de legătură dintre Orient și Occident și a doua în 1898 „Jumătate de veac din viața economică a poporului nostru“, în care analiza evoluțiunea social-economică a Românilor din Transilvania în epoca de după 1848. Și tot astfel a urmat și mai târziu. Chestiunile ce l-au preocupat, a căutat să le pună totdeauna în legătură cu stările dela noi.

Tot în timpul, când se găsea la Brașov, a început activitatea sa publicistică.

Primele rânduri din condeiul său, sortite să vadă lumina tiparului, au fost intitulate „Scrisoare din Săcele“ și au apărut în „Gazeta Transilvaniei“ dela 10 Aprilie 1897. În „Telegraful Român“ din Sibiu, începând cu Nr. 12 din 1898, sub formă de foiletoane, publică un omagiu închinat fostului său profesor de matematici Dr. Ioan Bozocanu.

În toamna anului 1908 se înscrie la Universitatea din Budapesta, urmând în același timp și cursurile seminarului pentru pregătirea profesorilor de școale comerciale superioare. Întrerupe studiile în anii 1900—1901 pentru a-și face serviciul militar, după terminarea căruia continuă și, în Aprilie 1902, trece așa numitul „examen fundamental“ de profesor, iar în Mai 1904 „examenul de specialitate“, obținând diploma de profesor pentru școalele comerciale superioare.

În timpul studiilor universitare a luat parte la toate manifestațiunile culturale și naționale ale studențimii române din capitala Ungariei. În anul 1901—1902 a fost ales chiar președinte al societății studențești „Petru Maior“ dela Budapesta.

BANCA „CREDITUL ARDELEAN“

Societate anonimă română din comuna Râșor, jud. Făgăraș.

Convocare.

Domnii acționari ai băncii „CREDITUL ARDELEAN“, din comuna Râșor, județul Făgăraș, în baza art. 60 din statute, se invită a lua parte la

adunarea generală extraordinară,

ce se va ține la 6 Decembrie 1936, la orele 14, în localul Institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI;

1. Deschiderea și constituirea adunării generale extraordinare;
2. Lichidarea băncii, prin transformarea ei în bancă populară;
3. Eventuale propuneri.

Domnii acționari vor depune acțiunile la sediul instituției în conformitate cu art. 27 din statute.

R â u ș o r, la 8 Noembrie 1936.

Consiliul de Administrație.